ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Γράφει η Όλγα Τσιλιμπάρη

Στην εποχή του κράτους πρόνοιας (για την Ελλάδα της δεκαετίας του ΄80, των τριών, κατά Α. Παπανδρέου, βάθρων της δημοκρατίας, κοινοβουλίου, ΤΑ και συνδικαλισμού), στην εποχή, δηλαδή, όπου η άσκηση της αστικής εξουσίας συνδύαζε το ρόπαλο με το καρότο, η κουλτούρα της συνδιοίκησης είχε κυριολεκτικά αλώσει την καθεστωτική αριστερά. Τμήματα της επαναστατικής αριστεράς πρέσβευαν την παρουσία στα όργανα συνδιοίκησης (πχ υπηρεσιακά συμβούλια), προκειμένου να χρησιμοποιούνται ως βήματα δημοσιοποίησης και καταγγελίας των τεκταινομένων σε βάρος των εργατικών και λαϊκών συμφερόντων. Παράλληλα, δεν έπαυαν να προειδοποιούν για τους κινδύνους που εγκυμονεί αυτή η παρουσία, σε βάρος ακόμα και των καλύτερων προθέσεων: πολιτική «εξημέρωση», εθισμός στη διαπραγμάτευση με τα κέντρα εξουσίας, στα διάφορα επίπεδά τους, στόμωμα της κριτικής και συγκρουσιακής διάθεσης, διαφθορά(όχι απαραίτητα στενά προσωπική ή οικονομική).

Και σήμερα υποστηρίζεται από την επαναστατική αριστερά μια παρόμοια αντίληψη, συμπυκνωμένη στο σύνθημα «εντός, εκτός και εναντίον». Θεωρώ ότι η αντίληψη αυτή αποτελεί ένα επίκαιρο εργαλείο για την αποτελεσματική παρέμβαση του (εργατικού γενικότερα και του εκπαιδευτικού ειδικότερα) κινήματος στο σύγχρονο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό και ιδεολογικό τοπίο. Κεφάλαιο και άρχουσα τάξη έχουν περάσει σε μια ορμητική επίθεση εναντίον των κατακτήσεων και των δικαιωμάτων εργαζομένων και λαών, καθώς οι κρατούντες κρίνουν ότι η συγκυρία τους το επιβάλλει και ο συσχετισμός δυνάμεων

τους ευνοεί. Η αστική διαχείριση έχει, πλέον, περάσει στη φάση του ροπάλου χωρίς καρότο, της ωμής επιβολής και του εκβιασμού της συναίνεσης δια του φόβου. **Η ιστορική πείρα διδάσκει ότι κάθε αλλαγή του συσχετισμού των κοινωνικών δυνάμεων υπέρ των εκμεταλλευόμενων και καταπιεζόμενων μαζών προκύπτει χάρη στην πίεση από τα κάτω, τη δυναμική διεκδίκηση, τους αγώνες. Πολλές φορές, μάλιστα, οι αγώνες και οι θυσίες που απαιτούνται είναι δυσανάλογα μεγάλοι/ες σε σχέση με το ποιόν και τη διάρκεια των κατακτήσεων που επιτυγχάνονται. Κινήματα σε άνοδο μπορούν να ανοίξουν ρωγμές στους θεσμούς, κινήματα σε κρίση αδυνατούν ακόμα και να αντιτάξουν σθεναρή άμυνα, αν δεν ανασυνταχθούν.**

Υπό τις σημερινές συνθήκες, μηδενική αξία χρήσης τείνει να έχει ο πάλαι ποτέ κραταιός συνδικαλισμός της ευκολίας, ο διεξαγόμενος με ανάθεση, με τις πλάτες και τις εγγυήσεις γραφειοκρατικών μηχανισμών(με ή χωρίς σφυροδρέπανο στις σημαίες τους), εντός των λεγκαλιστικών ορίων που αυτοί έχουν προκαθορίσει, με τελικό στόχο την εξαργύρωση των αγώνων σε ψήφους στην επόμενη εκλογική αναμέτρηση. Σε μια εποχή τόσο ανάλογη με εκείνη της δημιουργίας της πρώτης εργατικής διεθνούς και των παραμονών του πρώτου παγκόσμιου πολέμου, ζητούμενο αποτελεί η σφυρηλάτηση της ενότητας των εκμεταλλευόμενων και καταπιεζόμενων από τα κάτω, με συλλογική αυτοοργάνωση, συνολική οπτική με συνεχή ένταξη του μερικού στο γενικό, απόκτηση πείρας σε δράση οριακή μεταξύ θεσμικού και εξωθεσμικού/αντιθεσμικού.

Αρκετή συζήτηση έχει γίνει τελευταία όσον αφορά τα κολοβωμένα από κάθε επίφαση συμμετοχής των εργαζομένων υπηρεσιακά συμβούλια και τις θέσεις διοικητικών στελεχών. Γενικότερα αλλά και ειδικά στον εκπαιδευτικό χώρο, εκ των πραγμάτων το ερώτημα τίθεται ως εξής: **Σε εποχές αποστοίχισης από τις συλλογικότητες, έξαρσης της παραίτησης και του ατομικισμού, αξίζει να ξοδεύουμε κόπο και δυνάμεις, προκειμένου «να σώσουμε οτιδήποτε αν σώζεται»(σώζεται;;;) μέσα από όποιες θέσεις και θεσμούς συνδιοίκησης έχουν απομείνει, και μάλιστα όπως έχουν καταντήσει;**

Με κάθε σεβασμό στις αγνές προθέσεις (με τις οποίες, δυστυχώς, είναι στρωμένος ο δρόμος προς την κόλαση) των συναδέλφων που βασανίζονται έντονα από τέτοια διλήμματα(κι όχι όσων τα επικαλούνται από του πονηρού...), **η απάντηση είναι κατηγορηματικά όχι.** Ας αναλογιστούμε, πρώτα πρώτα, τα μηδενικά περιθώρια που διαθέτει σήμερα ακόμα και το πιο καλοπροαίρετο στέλεχος εκπαίδευσης, προκειμένου να μη λειτουργεί ως δήμιος των συναδέλφων(δήμιοι και ανακριτές, πολλές φορές, χτυπούν φιλικά το θύμα στην πλάτη...). Επιχειρήματα του τύπου «ο άλλος που θα έρθει θα είναι χειρότερος», «οι συνάδελφοι μού ζητούν να μείνω», «έχω κάνει τόσους κόπους και θυσίες για το σχολείο μου (ποια ακριβώς

έννοια έχει, άραγε, το «μου»;;)», «στην αξιολόγηση θα βάλω σε όλους άριστα», κονιορτοποιούνται, δυστυχώς, με το πρώτο φύσημα του (έστω και πιο ανεπαίσθητου εξουσιαστικού/πειθαρχικού) αέρα. Στο κάτω κάτω, ακόμα κι ένας κατοχικός δοσίλογος μπορεί, εκ των υστέρων, να επικαλεστεί ότι παρείχε μεμονωμένες «φιλάνθρωπες» «εξυπηρετήσεις», χωρίς αυτό να τον απαλλάσσει στο ελάχιστο από τις ευθύνες του. Ας αναλογιστούμε και το μακροπρόθεσμα σημαντικότερο:

Αυτό αξίζουμε και διεκδικούμε ως ανθρώπινες υπάρξεις, ως εργαζόμενοι και ως εκπαιδευτικοί; Λίγο ηπιότερη ένταση των χτυπημάτων με το βούρδουλα, λίγο καλύτερες συνθήκες σφαγής, ώστε «να λογαριαστούμε μετά», τουτέστιν ποτέ;

Πρέπει να απαιτούμε, δηλαδή, απ΄ τους ανθρώπους μας να παραιτηθούν από όποια θέση στελέχους στην εκπαίδευση κατέχουν; (η ερώτηση, ρητορική ή πραγματική, γίνεται ενίοτε με γουρλωμένα μάτια...). Μα, αν δεν έχουν καταλάβει από μόνοι τους ότι χαραμίζουν, καθημερινά και επώδυνα, κάθε ικμάδα αξιοπρέπειας, δημιουργικότητας και συναδελφικής αλληλεγγύης που διαθέτουν, ποια σημασία μπορούν να έχουν προτροπές και απαιτήσεις;

Να ζητάμε απ΄ τους ανθρώπους μας να πυκνώσουν τις αγωνιστικές μας συλλογικότητες, τα πρωτοβάθμια σωματεία μας, που, όσο κι αν συννεφιάζει ο ουρανός, μπορούν να λειτουργούν ως κύτταρα εργατικής αλληλεγγύης, εργατικής δημοκρατίας και εργατικού πολιτισμού. **Τη συλλογική αγωνιστική δράση και το συλλογικό δημοκρατικό ήθος έχουμε ανάγκη** κι όχι μια νεφελώδη ελιτίστικη φενάκη κάποιας προοδευτικούτσικης αριστείας, εκδοχή που, σημειωτέον, κάθε τυχάρπαστος καριερίστας εγκαταλείπει εν ριπή οφθαλμού για χάρη της ορίτζιναλ, μόλις σφίξουν λιγάκι οι κ@λοι...

Ας μην αφήσουμε άλλη δύναμη, ενέργεια και κόπο να σπαταληθούν, προκειμένου να διευθετηθούν οι άλυτοι γρίφοι της συνδιοίκησης. Έτσι κι αλλιώς, ακόμα κι αν καταφέρναμε να τους λύσουμε, κερδισμένος θα έβγαινε ο αντίπαλος, γιατί τέτοια παιχνίδια παίζονται εξ ολοκλήρου στο γήπεδό του, μονά διπλά δικά του... Κάθε στιγμή, παντού, από τους δρόμους, τους εργασιακούς χώρους, τις αίθουσες διδασκαλίας και τις ψηφιακές πλατφόρμες ως τις διαπροσωπικές σχέσεις κι ως τα μύχια της συνείδησής μας, κονταροχτυπιούνται ανελέητα οι τάσεις της χειραφέτησης με τις τάσεις της υποταγής (ή αλλιώς, όλος ο κόσμος Παλαιστίνη...).

Το μεγάλο στοίχημα είναι να ρίξουμε όλες μας τις δυνάμεις, την με κόπους αποκτημένη εμπειρία και τα ζωογόνα όνειρα στην ενδυνάμωση των τάσεων χειραφέτησης. Για μας, που είμαστε δάσκαλοι, υπάρχει κι ένας λόγος παραπάνω να γυρίσει

ο τροχός, να γύρει η πλάστιγγα προς τη μεριά της κοινωνικής απελευθέρωσης. Ας εστιάσουμε, λοιπόν, την προσοχή μας στη μεγάλη εικόνα, στο δάσος, στο Όλον. Κάθε επιμέρους στόχος, κατάκτηση και νίκη αποκτά πραγματικό νόημα, όταν διαυγάζεται κάτω από το φως της ανάγκης για μια κοινωνία των ελεύθερων και ίσων ανθρώπων. Ας γίνουμε, έλλογα και, ταυτόχρονα ενστικτωδώς, ρεαλιστές, ενισχύοντας το ρεαλισμό της χειραφέτησης κι όχι το ρεαλισμό της υποταγής.

Ας γίνουμε ρεαλιστές, ας ζητήσουμε το (εντός του παρόντος κοινωνικοοικονομικού σχηματισμού) *αδύνατο:* το μόνο δυνατό και απαραίτητο για την επιβίωση της ανθρωπότητας.

*Η Όλγα Τσιλιμπάρη είναι υποψήφια ευρωβουλεύτρια με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ – Ανατρεπτική Συνεργασία